

Lublin, 03.06.2019 r.

**Szanowny Pan
Krzysztof Żuk
Prezydent Miasta Lublin**

Problem: Aleje Raclawickie – ochrona drzew w procesie inwestycyjnym

Szanowny Panie Prezydencie,

Chcielibyśmy zwrócić uwagę na pewne rozwiązania proponowane w obecnym projekcie podczas remontu Al. Raclawickich. Aleje Raclawickie to ważna część Śródmieścia dla mieszkańców Lublina, którzy się z nią utożsamiają. W przypadku najlepszych realizacji na całym świecie - wobec podobnych miejsc - obserwujemy działania mające na celu maksymalne poszanowanie istniejącej zieleni.

Badania naukowe wskazują, iż jedną z najważniejszych potrzeb osób żyjących w miastach, jest konieczność kontaktu z zielenią, zwłaszcza z roślinami drzewiastymi. Drzewa stanowią istotny element infrastruktury miasta, niezbędny dla jego prawidłowego funkcjonowania. Ich oddziaływanie ma charakter złożony i dotyka zarówno kwestii środowiskowych (poprawa jakości powietrza), jak i kwestii psychologicznych (kontakt z zielenią dodatkowo wpływa na funkcjonowanie organizmów, obniża poziom odczuwanego stresu). Jest rzeczą bezdyskusyjną, iż drzewa w mieście powinny być chronione. A praktyka wskazuje, iż największe straty w drzewostanie występują w efekcie budowy sieci dróg, placów i budynków. Drzewa są nie tylko wycinane w wyniku kolizji z projektowaną infrastrukturą na terenach inwestycyjnych, ale także uszkodzane w trakcie wykonywania robót. Place budowy to miejsca, w których drzewa są bezpośrednio narażone na uszkodzenia mechaniczne i stres abiotyczny. Zjawisko to, często określane mianem „stresu budowlanego”, jest wynikiem zmian w siedlisku roślin, znajdujących się na terenie działek objętych inwestycją oraz w bezpośrednim ich sąsiedztwie. Obserwacje dowodzą, że do obumarcia drzewa uszkodzonego przez prace budowlane dochodzi przeciętnie od 5 do 12 lat po zakończeniu inwestycji.

Obecnie drzewa tworzą charakter całej Alei, która jest wizytówką miasta i kluczowym korytarzem napowietrzającym dla Lublina. Również nasadzenia żywopłotowe pełnią ważną rolę dla mieszkańców kamienic i użytkowników ciągów pieszych, absorbując zanieczyszczenia powietrza. Obecnie istniejące w tym miejscu żywopłoty (szerokie i dość wysokie) pełnią bardzo ważną funkcję, szczególnie wobec obserwowanych ostatnio gwałtownych zjawisk pogodowych. Utrzymanie istniejącej zieleni powinno być kluczowym działaniem w kształtowaniu przestrzeni urbanistycznej tej części miasta.

Klony posadzone kilkanaście lat temu zaaklimatyzowały się świetnie, nie chorują, mają w miarę równomierne korony, tworzą aleję i stanowią dużą wartość dla Śródmieścia, gdzie, występują trudności związane z sadzeniem drzew ze względu na m.in. gęstą, podziemną sieć techniczną. Niektóre z drzew są w gorszym stanie zdrowotnym, przez co są nieco mniej atrakcyjne, ale oczywiście - ciągle żywe! Ul. Lipowa już dawno nie jest lipową, co łatwo zauważyć. Drzewa pod Centrum Handlowym 'Plaza' mają nisko osadzone korony, uszkodzone dawno temu przewodniki i wyglądają raczej jak wysokie krzewy na pniu - najlepszym z rozwiązań była by ich wymiana na nowe, duże i dobrze rozwinięte drzewa, tak

jak na ul. Kołłątaja. Reszta starodrzewu to pojedyncze egzemplarze, które jak najbardziej są godne dalszego życia. Na ul. Lipowej sugeruje się zastosowanie nasadzeń szpalerowych – w przypadku braku możliwości stworzenia typowej alei. Z pomocą przychodzi tu nowe technologie uwzględniające zastosowanie m.in. chodników podwieszanych czy też nawierzchni wodoprzepuszczalnych.

Sugerujemy, aby uwzględnić jednak możliwość przesadzenia niektórych drzew przeznaczonych do wycinki, m.in. drzewa na ul. Długosza czy wzdłuż Al. Raclawickich.

Przepisy *Ustawy o ochronie przyrody* oraz *Ustawy prawo budowlane* określają i nakładają obowiązek właściwego zabezpieczenia elementów środowiska przyrodniczego na placu budowy. Obowiązek ten spoczywa na wykonawcy robót i inwestorze, który jest zobligowany do dopilnowania, aby drzewa, które mają być pozostawione - przetrwały inwestycję w niepogorszonej kondycji. Drzewa po zakończonej inwestycji i przez kolejne kilka lat nie mogą posiadać widocznych objawów chorobotwórczych czy osłabiających kondycję np. nadmierny posusz gałęziowy. Prawidłowe zabezpieczenie drzew na czas inwestycji musi dotyczyć wszystkich ich części – korzeni, pnia czy korony. Aby wykluczyć możliwość uszkodzeń mechanicznych roślin oraz zapobiec zmianom właściwości fizycznych i chemicznych gruntu należy pamiętać o wygradzeniu drzew i monitorowaniu ich stanu na czas inwestycji oraz kompleksowej pielęgnacji drzew po zakończeniu prac. Jednym z elementarnych wymagań przy zabezpieczeniu drzew na placu budowy jest wyłączenie strefy rzutu korony drzew z komunikacji i składowania, plus minimum ok. 1,5 m. Jest to tzw. Strefa Ochrony Drzewa (SOD). Każda inwestycja to wiele czynników stresowych dla drzewa, związanych z pracami budowlanymi. Istotne są m.in. kondycja i tolerancja gatunkowa, fazy rozwojowe drzew, zasięg systemu korzeniowego, krytyczne odległości uszkodzenia systemu korzeniowego powodujące ryzyko wywrócenia się drzewa oraz ocena wpływu nasypania i zdjęcia różnej grubości warstwy gleby w rejonie Strefy Ochronnej Drzewa. Wobec powyższych prace budowlane powinny być prowadzone pod kontrolą Inspektora Nadzoru Dendrologicznego.

Aleje Raclawickie stanowią ważną, reprezentacyjną przestrzeń publiczną miasta. To obecny układ zieleni mówi o randze, ważności i reprezentacyjności tej ulicy. W naszym przekonaniu możliwe jest nawet polepszenie jakości układu poprzez wprowadzenie nowych, różnorodnych form zieleni i małej architektury. Maksymalne wykorzystanie istniejącej oraz nowa zieleń, jako narzędzia uatrakcyjniania i podwyższania jakości przestrzeni - będą stawiać Lublin w gronie miast z najlepszą zielenią miejską.

.....
dr hab. Wojciech Durlak, Instytut Produkcji Ogrodniczej,
Zakład Roślin Ozdobnych i Dendrologii,
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

.....
dr inż. Margot Dudkiewicz, Katedra Architektury Krajobrazu,
Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Do wiadomości:

Pan Artur Szymczyk - Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Inwestycji i Rozwoju,
zastepcy.prezydenta@lublin.eu
Pan Piotr Choroś – Dyrektor Biura Partycypacji UM Lublin,
pchoros@lublin.eu

Media:

Kurier Lubelski, redakcja@kurierlubelski.pl.; Dziennik Wschodni, redakcja@dziennikwschodni.pl; Gazeta w Lublinie,
redakcja@lublin.agora.pl; Nasze Miasto, redakcja@nml.pl; MM Lublin, lublin@naszemiasto.pl; Telewizja Lublin,
panoramalubelska@tvp.pl; Lubelska.tv, redakcja@lubelska.tv; Radio Lublin, informacje@radio-lublin.pl; Radio Centrum, info@centrum.fm